

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Όπως εγκρίθηκε στην υπ' αριθμ. 222/31.08.2023 Συνεδρίαση της Συγκλήτου
και έχει δημοσιευτεί στον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Πατρών
(ΦΕΚ 5468/Β'/14 Σεπτεμβρίου 2023)

Περιεχόμενα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ.....	3
ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	4
Άρθρο 1	4
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	4
Άρθρο 2	5
ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. ΚΑΙ ΤΟ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	5
Άρθρο 3	6
ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ.....	6
Άρθρο 4	7
ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	7
Άρθρο 5	8
ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.....	8
Άρθρο 6	9
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ.....	9

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης συνιστάται Επιτροπή Δεοντολογίας, η οποία απαρτίζεται από τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Ιδρύματος, που προέρχονται κατά το δυνατόν από διαφορετικές σχολές του Ιδρύματος και έναν από τους Αντιπρυτάνεις, ως Πρόεδρο. Η θητεία της Επιτροπής είναι διετής. Η Επιτροπή Δεοντολογίας υποστηρίζεται διοικητικά από υπάλληλο της Γραμματείας Συγκλήτου, ο οποίος τηρεί και τα πρακτικά των συνεδριάσεών της. Η Επιτροπή Δεοντολογίας έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 217 του ν. 4957/2022 και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ή της ανατίθενται με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης. Η Επιτροπή επιλαμβάνεται υποθέσεων κατόπιν σχετικής έγγραφης καταγγελίας ή κατόπιν έγγραφης παραγγελίας του Πρύτανη ή και αυτεπαγγέλτως. Για κάθε υπόθεση, ο Πρόεδρος ορίζει έναν εισηγητή από τα μέλη της Επιτροπής.

Εφόσον υπάρχουν ενδείξεις παράβασης των κανόνων δεοντολογίας, ο Πρόεδρος, ύστερα από πρόταση του εισηγητή, ορίζει ημέρα και ώρα για τη διενέργεια ακροαματικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής, στην οποία καλείται κάθε εμπλεκόμενο στην υπόθεση μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας. Η κλήση κοινοποιείται τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν τη διενέργεια της διαδικασίας, με αποδεικτικό επίδοσης, εγγράφως. Στην κλήση μνημονεύονται συνοπτικά ο κανόνας που φέρεται να παραβιάστηκε και τα σχετικά πραγματικά περιστατικά. Ο καλούμενος δύναται να καταθέσει ενώπιον της Επιτροπής γραπτό υπόμνημα. Η άρνηση προσέλευσης στην Επιτροπή ή κατάθεσης υπομνήματος δεν αποτελεί λόγο διακοπής της διαδικασίας.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Επιτροπή διαπιστώνει αιτιολογημένα την παράβαση ή μη των κανόνων δεοντολογίας ή την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και εκδίδει το σχετικό πόρισμα. Κατά τη διαδικασία διατηρείται η αρχή της μυστικότητας και δεν είναι επιτρεπτή η πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης. Τα μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας πρέπει να διακατέχονται από αμεροληψία και αντικειμενικότητα. Τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να ζητήσουν την εξαίρεσή τους, εφόσον η υπόθεση αφορά σε πρόσωπα με τα οποία συνδέονται με ιδιάζουσες σχέσεις φιλίας ή εχθρότητας ή είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό. Την εξαίρεση μέλους της Επιτροπής μπορεί να ζητήσει και ο ελεγχόμενος για παράβαση του Κώδικα Δεοντολογίας, με αιτιολογημένη αίτησή του, την οποία υποβάλλει τουλάχιστον δύο (2) ημέρες πριν την ημέρα που έχει προσδιοριστεί η συζήτηση της υπόθεσης, και στην οποία αναφέρει με σαφήνεια όλους τους λόγους εξαίρεσης, μνημονεύει τα πραγματικά γεγονότα στα οποία στηρίζονται οι λόγοι αυτοί και επισυνάπτει τα αποδεικτικά στοιχεία που θεμελιώνουν τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς του. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση και με την ίδια σύνθεση της Επιτροπής στην οποία υποβάλλεται. Ομοίως, μεταγενέστερη ή συμπληρωματική αίτηση απορρίπτεται. Η Επιτροπή εξετάζει το αίτημα εξαίρεσης χωρίς την παρουσία του/των μέλους/ών, του/ των οποίου/ων ζητείται η εξαίρεση και αποφαινεται αιτιολογημένα με ενιαία απόφασή της. Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που ζητείται η εξαίρεση, τόσων μελών της Επιτροπής, ώστε τα απομένοντα μέλη της να μη σχηματίζουν την, προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις, απαρτία. Σε περίπτωση που η υπόθεση αφορά σε μέλος της Επιτροπής, το μέλος αυτό αντικαθίσταται με απόφαση Πρύτανη ή Συμβουλίου Διοίκησης, από έναν από τους λοιπούς Αντιπρυτάνεις, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Η Επιτροπή Δεοντολογίας, προκειμένου να διαμορφώσει την κρίση της για την ελεγχόμενη υπόθεση, μπορεί να καλεί, ως μάρτυρες, πρόσωπα εντός ή εκτός Πανεπιστημίου προκειμένου να καταθέσουν πραγματικά περιστατικά που γνωρίζουν σχετικά με την υπόθεση ή λόγω της εξειδικευμένης επιστημονικής τους κατάρτισης, ενώ δύναται να ζητά και να λαμβάνει δεδομένα και πληροφορίες που τηρούνται στο αρχείο αρμοδίων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου. Όλα τα μέλη του Ιδρύματος οφείλουν να συντρέχουν την Επιτροπή Δεοντολογίας στο έργο της.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Άρθρο 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ως «Μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας», νοούνται τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.), καθώς και το διοικητικό και εν γένει προσωπικό του Πανεπιστημίου, οι επιστημονικοί συνεργάτες, το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό, οι επισκέπτες καθηγητές, οι επισκέπτες ερευνητές ή εντεταλμένοι διδάσκοντες ή ερευνητές επί συμβάσει, οι μεταδιδακτορικοί ερευνητές και επισκέπτες, οι καθηγητές αλλοδαπής με παράλληλη απασχόληση, οι ομότιμοι και επίτιμοι καθηγητές, οι ερευνητές ή άλλα μέλη που δραστηριοποιούνται ή συνδέονται ακαδημαϊκά, ερευνητικά ή εκπαιδευτικά με το ίδρυμα και το προσωπικό των νομικών προσώπων που αυτό εποπτεύει. Στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας σύμφωνα με την παρούσα περιλαμβάνεται και το προσωπικό που έχει με οποιονδήποτε τρόπο διατεθεί ή υπηρετεί ή εργάζεται στο ίδρυμα και στα νομικά πρόσωπα αυτού, ανεξάρτητα από τη νομική φύση της σχέσης που το συνδέει με αυτό. Τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας οφείλουν να έχουν ως αποστολή της την προαγωγή και διάδοση της γνώσης στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο αριστείας.
2. Η εκπλήρωση της αποστολής, η διαφύλαξη και προώθηση του κύρους του Ιδρύματος απαιτεί ακαδημαϊκό ήθος και συνεπάγεται υποχρεώσεις οι οποίες υπερβαίνουν την αυτονόητη υποχρέωση τήρησης της κείμενης νομοθεσίας.
3. Θεμελιώδη χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού ήθους είναι η εντιμότητα, η ακεραιότητα, η αμεροληψία, η διαφάνεια, το αίσθημα δικαιοσύνης και αξιοκρατίας, ο αυτοσεβασμός, ο σεβασμός των δικαιωμάτων και της προσωπικότητας των άλλων, το αίσθημα του καθήκοντος και της προσφοράς.
4. Για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων θεσπίζονται κανόνες δεοντολογίας για όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και αφορούν τόσο στις σχέσεις των μελών της κοινότητας όσο και στα πνευματικά δικαιώματα, την έρευνα, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση των φοιτητών.
5. Οι κανόνες δεοντολογίας αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση των μελών της κοινότητας, στις οποίες αποτυπώνονται οι αρχές της καθημερινής λειτουργίας του Πανεπιστημίου.
6. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και οι εξωτερικοί συνεργάτες οφείλουν να τηρούν, κατά την επιτέλεση του έργου τους, τους κανόνες δεοντολογίας του Πανεπιστημίου και τον Κώδικα Δεοντολογίας που διέπει τον επαγγελματικό κλάδο στον οποίο ανήκουν είτε το έργο αυτό παράγεται εντός των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου είτε σε χώρους εκτός αυτού.

7. Κάθε δραστηριότητα του Πανεπιστημίου και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας οφείλει να διέπεται από τον σεβασμό στις αρχές και τους κανόνες της επιστήμης και της ακαδημαϊκής ελευθερίας, στη φυσική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στο σεβασμό στη φύση και στο περιβάλλον, στην πνευματική ιδιοκτησία και τα προσωπικά δεδομένα.

8. Κατά την επιτέλεση του ακαδημαϊκού έργου πρέπει να διασφαλίζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης και να αποφεύγεται οποιουδήποτε τύπου και μορφής διάκριση των αποδεκτών του συγκεκριμένου έργου, με κριτήρια την εθνικότητα, τη φυλή, την καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην οποία αυτοί βρίσκονται.

9. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας οφείλουν να συμπεριφέρονται με τον δέοντα σεβασμό και να αποφεύγουν οποιασδήποτε μορφής διάκριση και κάθε μορφής παρενόχληση, καθώς και να μεριμνούν για τη δημιουργία και διατήρηση ενός ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και ακαδημαϊκών σχέσεων που να εννοούν την εκπλήρωση των σκοπών του Ιδρύματος.

10. Ο Κώδικας δεοντολογίας και καλής πρακτικής καταρτίζεται από την Επιτροπή Δεοντολογίας της παρ. 9 του άρθρου 138 του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου Πατρών.

Άρθρο 2

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. ΚΑΙ ΤΟ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. Οι σχέσεις μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας πρέπει να βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και στην αφοσίωση στην αποστολή που ο καθένας έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας. Κάθε εργαζόμενος οφείλει να συμπεριφέρεται στους συναδέλφους του με τον πρέποντα σεβασμό και αξιοπρέπεια.

2. Το προσωπικό του Πανεπιστημίου πρέπει να καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να διαχωρίσει τις προσωπικές του πεποιθήσεις από τα επαγγελματικά του καθήκοντα, έτσι ώστε αυτές να μην επηρεάζουν αρνητικά την εκπλήρωση της αποστολής του Πανεπιστημίου και του έργου του.

3. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν να συμπεριφέρονται στους συναδέλφους τους με τον δέοντα σεβασμό. Δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση της ιδιότητας τους, της βαθμίδας στην οποία ανήκουν ή του θεσμικού τους ρόλου, για να εξαναγκάσουν άλλα μέλη της κοινότητας σε συγκεκριμένη πράξη, παράλειψη, κρίση ή ψήφο.

4. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν να τηρούν τους κανονισμούς της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας και τον Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του Πανεπιστημίου Πατρών.

5. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν να συμμετέχουν ανελλιπώς στα συλλογικά όργανα του Πανεπιστημίου, όταν και όπως ο νόμος ορίζει. Οφείλουν επίσης, να πλαισιώνουν τις κατά περίπτωση συγκροτούμενες επιτροπές.

6. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν στους φοιτητές ίσο σεβασμό και μέριμνα. Ο εξαναγκασμός φοιτητών σε έργα μη συναφή προς τα πανεπιστημιακά τους καθήκοντα, ιδίως δε για σκοπούς

προσπορισμού οποιασδήποτε ωφέλειας εκ μέρους των διδασκόντων, συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

7. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν σε όλους τους φοιτητές και φοιτήτριες ίσο σεβασμό και μέριμνα, ανεξάρτητα από το φύλο τους, την εθνική τους προέλευση, τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις τους. Οι διδάσκοντες οφείλουν να διαθέτουν επαρκή χρόνο, προκειμένου να καθοδηγούν ακόμα και σε ατομική βάση τους φοιτητές τους, με γνώμονα το συμφέρον των τελευταίων και την επιστημονική και ακαδημαϊκή τους εξέλιξη.

8. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν να συμπεριφέρονται προς το διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου με τον δέοντα σεβασμό. Ειδικότερα, οφείλουν να μην απαιτούν από αυτούς την εκτέλεση εργασιών πέραν των αρμοδιοτήτων τους, ούτε να απαιτούν από αυτούς την κατά προτεραιότητα ικανοποίηση προσωπικών τους αιτημάτων εις βάρος της ομαλής λειτουργίας του Πανεπιστημίου.

9. Κατά τη συμμετοχή τους στις εργασίες των συλλογικών οργάνων του Πανεπιστημίου Πατρών, όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις του εκάστοτε προεδρεύοντος, λαμβάνοντας τον λόγο μόνο όταν τους δίδεται, να μη διακόπτουν άλλους ομιλητές, να μην αποχωρούν από τις συνεδριάσεις των οργάνων αδικαιολόγητα, να μη διακόπτουν ή δυσχεραίνουν καθ' οιονδήποτε τρόπο την ομαλή πρόοδο των εργασιών τους και να εκφράζουν τις απόψεις τους με μετριοπάθεια, αμεροληψία και συντομία, αποφεύγοντας εκφράσεις προσβλητικές ή μειωτικές για τις απόψεις των λοιπών συμμετεχόντων.

10. Η εκ μέρους των διδασκόντων εργασιακή παρενόχληση των συναδέλφων τους και η με οποιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση της ιδιότητάς τους, ιδίως δε της βαθμίδας στην οποία ανήκουν, ή του θεσμικού τους ρόλου, προκειμένου να υποχρεώσουν άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας σε συγκεκριμένη πράξη, παράλειψη, κρίση ή ψήφο συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

11. Όλοι οι διδάσκοντες οφείλουν κατά την εκτός Πανεπιστημίου δημόσια ζωή τους να μη χρησιμοποιούν την πανεπιστημιακή ιδιότητά τους κατά τρόπο ο οποίος μπορεί δυνητικά να εκθέσει το Πανεπιστήμιο ή προκειμένου να αποσπάσουν οφέλη πάσης φύσεως για λόγους που δεν σχετίζονται με τις επιστημονικές τους δεξιότητες.

12. Στις περιπτώσεις που εκφράζονται με οποιοδήποτε τρόπο μέσω των ΜΜΕ και άλλων κοινωνικών μέσων και κοινωνικών δικτύων, οφείλουν να καθιστούν σαφές αν το πράττουν υπό την επιστημονική τους ιδιότητα ή όχι. Γενικότερα, θεωρείται φρόνιμο να αποφεύγουν τη συμμετοχή τους σε δημόσιες συζητήσεις, οι οποίες, ως εκ του είδους, του ύφους ή του περιεχομένου τους, πλήττουν το κύρος της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Άρθρο 3

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

1. Οι προαναφερθείσες αρχές για τους διδάσκοντες ισχύουν και για τη συμπεριφορά των φοιτητών τόσο προς τους συμφοιτητές τους όσο και προς τα άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Οι φοιτητές οφείλουν να τους συμπεριφέρονται με τον δέοντα σεβασμό και τη δέουσα αξιοπρέπεια.

2. Θεμελιώδη κανόνα δεοντολογίας για τους φοιτητές συνιστά η μη προσφυγή στη λογοκλοπή κατά την εκπόνηση των εργασιών που εκπονούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η λογοκλοπή αποτελεί ευθεία παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί πνευματικής

ιδιοκτησίας και η διαπίστωσή της συνεπάγεται σοβαρές πειθαρχικές κυρώσεις για τους φοιτητές που υποπίπτουν στο συγκεκριμένο παράπτωμα.

3. Απαγορεύεται ρητά: α) η χρήση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων και η εμφάνισή τους από τους φοιτητές ως δικών τους, κατά την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων, β) η παρουσίαση εργασιών που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους φοιτητές, ως δημιούργημα ατομικό, γ) η υποβολή εργασίας, εν όλω ή εν μέρει, που ενώ έχει εκπονηθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κατά το παρελθόν, επανυποβάλλεται για την εκπλήρωση άλλων ή νέων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων, δ) η κάθε μορφής αντιγραφή, η συνεργασία με τρίτα πρόσωπα κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας, καθώς και η χρήση κάθε είδους βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων, εκτός αν ο έχων την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας επιτρέπει την χρήση αυτών.

4. Οι φοιτητές οφείλουν να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του Πανεπιστημίου, να μεριμνούν για την καθαριότητα των χώρων του και να αποφεύγουν κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει φθορές και ζημιές στα κτίρια, τις εγκαταστάσεις και την περιουσία του.

5. Οι φοιτητές οφείλουν να μην χρησιμοποιούν και να μην επιτρέπουν να χρησιμοποιείται ο χώρος του Πανεπιστημίου για έκνομες πράξεις ή πράξεις που το ζημιώνουν και να απέχουν από πράξεις που δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή αποστολή του Ιδρύματος, την ακαδημαϊκή ελευθερία, την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.

Άρθρο 4

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

1. Οι κανόνες δεοντολογίας για την έρευνα και τα πνευματικά δικαιώματα εφαρμόζονται σε όλες τις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες που διεξάγονται υπό την ευθύνη ή με συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Πανεπιστημίου, στους χώρους του ή εκτός αυτών, με ή χωρίς χρηματοδότηση. Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων οφείλουν να ακολουθούν τους κανόνες της επιστημονικής δεοντολογίας και τεκμηρίωσης. Η κατασκευή ή η παραποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων αποτελούν σοβαρά παραπτώματα που επισύρουν την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων.

2. Οι ερευνητές απολαμβάνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία της έρευνας και οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να την προασπίζουν από οποιοσδήποτε έξωθεν πολιτικές, ιδεολογικές ή άλλες πιέσεις και παρεμβάσεις.

3. Η οικειοποίηση αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την ερευνητική προσπάθεια άλλου ή άλλων ερευνητών της ίδιας ή άλλης ερευνητικής μονάδας, επίσης, ελέγχεται και τιμωρείται σύμφωνα με τις αρχές προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων. Η ατομική συμβολή κάθε ερευνητή σε συλλογικές ερευνητικές προσπάθειες πρέπει να αναγνωρίζεται. Η αποτύπωση αυτής της συμβολής με ακρίβεια, είτε σε επιστημονικές δημοσιεύσεις είτε σε οποιαδήποτε δημόσια παρουσίαση του ερευνητικού προγράμματος, αποτελεί δικαίωμα του ερευνητή. Η σχετική ευθύνη βαρύνει όλα τα μέλη της επιστημονικής ομάδας και ιδίως τους επικεφαλής του προγράμματος.

4. Οι επικεφαλής ερευνητικών ομάδων, πέρα από τις ατομικές τους υποχρεώσεις, είναι υπεύθυνοι για την ενημέρωση των μελών της ομάδας τους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των τελευταίων και ως προς τους κανονισμούς λειτουργίας του ερευνητικού

οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των οικείων κανόνων δεοντολογίας. Είναι, επίσης, υπεύθυνοι για την επίβλεψη της τήρησης των παραπάνω.

5. Η ερευνητική δραστηριότητα πρέπει να διενεργείται με απόλυτο σεβασμό στην αξία του ανθρώπου, στην αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτικής τους ζωή και τα προσωπικά τους δεδομένα και στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Οι ερευνητές δεσμεύονται από τις γενικά αναγνωρισμένες αρχές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας, της προστασίας της δημόσιας υγείας, καθώς και της προστασίας του παιδιού και των ευαίσθητων και ευπαθών ομάδων.

6. Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας τα μέλη ΔΕΠ οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι:

α) Έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενες από τους αρμόδιους φορείς άδειες για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας,

β) δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων που θα απαγόρευε ή θα δυσχέραινε τη διεξαγωγή της έρευνας κατά τρόπο αντικειμενικό, αμερόληπτο και επιστημονικά και ηθικά αδιάβλητο,

γ) τηρούν τυχόν ειδικές διατάξεις που διέπουν το συγκεκριμένο ερευνητικό αντικείμενο, ιδίως: για κοινωνικές έρευνες που αφορούν ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, τις βιολογικές ή κλινικές έρευνες, τα πειράματα που χρησιμοποιούν ζώα, τη διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων και δεν παραβιάζουν διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Για το σκοπό αυτό, τα μέλη ΔΕΠ υποχρεούνται να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές και να λαμβάνουν κατάλληλες νομικές συμβουλές, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας, τηρώντας πλήρες αρχείο της σχετικής αλληλογραφίας τους και μετά το πέρας της έρευνας. Σε περίπτωση αμφιβολίας, τα μέλη ΔΕΠ οφείλουν να απευθύνονται στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών με βάση τις διατάξεις των άρθρων 277 - 282 του ν. 4957/2022, ή στον αρμόδιο Αντιπρύτανη.

7. Οι ερευνητές πρέπει να μεριμνούν για τη σχολαστική τήρηση των κανονισμών ασφαλείας ιδιαίτερα σε εργαστηριακές έρευνες. Σε περίπτωση που η τήρηση κανονισμών ασφαλείας εξαρτάται από θέμα υποδομών/ εξοπλισμού ενημερώνουν τους αρμοδίους, για να ληφθούν άμεσα τα απαραίτητα μέτρα.

Άρθρο 5

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

1. Οι υποχρεώσεις των διδασκόντων του Πανεπιστημίου οφείλουν να τηρούνται με συνέπεια και να εκπληρώνονται από τους ίδιους αυτοπροσώπως. Ενδεχόμενη ανάθεση διδακτικού έργου σε τρίτα πρόσωπα απαγορεύεται, ενώ μπορεί να γίνεται μόνον κατ' εξαίρεση και μετά από την παροχή σύμφωνης γνώμης του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος στο οποίο ανήκει το μέλος Δ.Ε.Π. ή ο διδάσκων.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 2121/1993 (Α' 25) επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η έντυπη αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, συντόμων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων συντόμου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον

επιδιωκόμενο μη εμπορικό σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εκτός εάν αυτό είναι αδύνατο.

3. Πρέπει να συμμορφώνονται σύμφωνα με τις πολιτικές χρήσεις επιστημονικού υλικού (δεδομένα, διαγράμματα, σλάιντς κ.ά.) για διδακτικούς σκοπούς.

4. Η απονομή βαθμών στους φοιτητές από τα μέλη Δ.Ε.Π. και τους διδάσκοντες θα πρέπει να γίνεται με τρόπο αμερόληπτο και διαφανή.

Άρθρο 6

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

1. Η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων προσώπων (βιβλίων, άρθρων, εργασιών, κ.λπ.) καθώς και η μετάφραση, η διασκευή, η παραποίηση ή απομίμησή τους, χωρίς την άδεια του δημιουργού τους, απαγορεύεται από τον νόμο, ανεξάρτητα από τη μορφή με την οποία αυτή γίνεται (έντυπη, ηλεκτρονική, φωτογραφική, κ.λπ.) και συνιστά αστικό και ποινικό αδίκημα, αλλά και σοβαρή πειθαρχική παράβαση. Κάθε δημιουργός ή συνδημιουργός έργου δικαιούται να αναφέρεται και να αναγνωρίζεται ως τέτοιος, απολαμβάνοντας και τα τυχόν περιουσιακά δικαιώματα που απορρέουν από το έργο. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής εισφοράς τρίτων προσώπων σε δημοσιευμένο έργο ή, αντίθετα, η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού ή συνδημιουργού σε έργο, στο οποίο δεν εισέφερε προσωπικό δημιουργικό έργο, συνιστούν σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα.

2. Σε περίπτωση έργου που είναι αποτέλεσμα της πραγματικής δημιουργικής συνεισφοράς περισσότερων προσώπων, τα πρόσωπα αυτά πρέπει να αναφέρονται όλα ως συνδημιουργοί του έργου κατά τη σειρά της σπουδαιότητας της συμβολής τους. Σε περίπτωση που το δημοσίευμα είναι καρπός αμειβόμενου έργου που ανατέθηκε με σύμβαση από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται, προκειμένου να τηρούνται οι συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν τυχόν αναληφθεί και οι οποίες μπορεί να περιορίζουν τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα των δημιουργών. Η εκμετάλλευση των περιουσιακών δικαιωμάτων που προκύπτουν από δικαιώματα βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας από τον δημιουργό ή τον εφευρέτη μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς, προκειμένου, ιδίως για έργα που παρήχθησαν με τα μέσα ή τη χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου Πατρών ή άλλου φορέα.

3. Λογοκλοπή είναι η ενσωμάτωση σε έργο ιδεών, αποσπασμάτων ή και μεμονωμένων φράσεων έργου τρίτου προσώπου, χωρίς αναφορά της σχετικής πηγής. Απαγορεύεται

α) η χρησιμοποίηση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων προσώπων και η εμφάνισή τους ως προσωπικών δημιουργημάτων του μέλους της πανεπιστημιακής κοινότητας,

β) η υποβολή εργασιών που έχουν εκπονηθεί σε συνεργασία με άλλους ως προϊόντων αποκλειστικά ατομικής εργασίας ενός μέλους της πανεπιστημιακής κοινότητας.

4. Η λογοκλοπή συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα, ιδιαίτερα όταν διαπράττεται από μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και απαντάται σε έργα που εμφανίζονται ως πρωτότυπα έργα του συγγραφέα τους. Τα μέλη του Πανεπιστημίου Πατρών οφείλουν να αποφεύγουν τη δημοσίευση του ίδιου έργου σε διαφορετικές μορφές είτε σε διαφορετικά έντυπα, χωρίς ή με επουσιώδεις αλλαγές, ώστε τα δημοσιεύματα που προκύπτουν να

εμφανίζονται πλασματικά ως πλείονες αυτοτελείς και πρωτότυπες εργασίες του δημοσιεύοντος.